

PODKLADY PRE ŠKOLY (EDU KIT)

ČO NÁM UKAZUJE KAMPAŇ 'TVÁRE MIGRÁCIE'

Marec 2022

TVÁRE MIGRÁCIE

Zostavila: Boba Markovič Baluchová, PhD., Platforma rozvojových organizácií – Ambrela (marec 2022)

Fotografia na titulnej strane: UNHCR

Fotografie v publikácii: UNHCR, Palo Markovič, archív Ambrely, archív ADRA Slovensko

Grafické spracovanie: Michal Kostovský

Podakovanie: sekretariát Ambrely; členské, pozorovateľské a partnerské organizácie Ambrely

Tento projekt je financovaný
z prostriedkov Európskej únie

Dokument je publikovaný v rámci projektu 'SDGs and Migration – Multipliers and Journalists Addressing Decision Makers and Citizens in the EU', ktorý sa realizuje vďaka programu Európskej únie pre vzdelávanie a zvyšovanie povedomia (Development Education and Awareness Raising – DEAR) a v rámci projektu 'Posilňovanie riadiacich, koordinačných a implementačných kapacít a zvyšovanie konkurencieschopnosti subjektov rozvojovej spolupráce', podporeného SR z prostriedkov SlovakAid. Za obsah tohto dokumentu zodpovedá výlučne Platforma rozvojových organizácií – Ambrela a za žiadnych okolností ho nemožno považovať za názor Európskej únie.

Úvod

Za posledných 150 rokov emigrovalo zo Slovenska milión Slovákov a Sloveniek. Dnes sa vo svete hlásia ku slovenským koreňom až dva milióny ľudí. Aj v súčasnosti odchádzajú naši blízki zo Slovenska **za prácou, štúdiom a lepším životom**, a prajú si, aby sa k nim v ktoromkoľvek kúte sveta správali s úctou a rešpektom. Ľudská rôznorodosť a spolužitie rozdielnych ľudí je zdrojom nových myšlienok, nápadov, chutí, ale aj výziev. Vzájomná tolerancia je na ne odpoveďou a spôsobom, ako spolu dokážame nažívať v mieri a prosperovať.

Kampaň 'Tváre migrácie' je súčasťou európskeho projektu 'Globálne ciele a migrácia', ktorý na Slovensku realizuje naša Platforma rozvojových organizácií – Ambrela. Ako je už z názvu jasné, Ambrela na Slovensku zastrešuje **29 prevažne mimovládnych organizácií**, venujúcich sa humanitárnej pomoci, rozvojovej spolupráci a globálnemu vzdelávaniu doma aj v zahraničí. Cieľom spomínanej osvetovej kampane 'Tváre migrácie' je rozšíriť povedomie Slovákov a Sloveniek o rôznorodosti, tolerancii a tiež vysvetliť **dôvody i výhody spolunažívania ľudí** z odlišných kultúr cez konkrétne životné príbehy. Musíme tiež nahlas hovoriť o dôvodoch aj spôsoboch migrácie (prevažne tej nútenej) a ukázať, čo zažívajú ľudia na úteku pred vojnou a prečo im treba pomôcť. Od konca februára, kedy začala ruská vojenská invázia na Ukrajinu, sa **téma utečenectva nedá vyhnúť** – pýtajú sa na ňu deti a mladí doma i v škole – na čo musíme vhodne zareagovať. Aj preto vznikol tento materiál pre školy: 'edu kit'.

1. ZAUJÍMAVOSTI O GLOBÁLNYCH CIEĽOCH A MIGRÁCII

Vedeli ste, že medzinárodné spoločenstvo na pôde OSN schválilo v septembri 2015 **súbor priorit pre dosiahnutie udržateľného rozvoja** – takzvanú Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj? Predstavuje [17 cieľov udržateľného rozvoja](#) (z angličtiny Sustainable development goals – SDGs), rozpracovaných do 169 súvisiacich čiastkových cieľov a zameraných na odstránenie extrémnej chudoby a hladu vo svete.

Vedeli ste, že heslom Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj sa stal výrok '[Leaving no one behind](#)'? V preklade ide o snahu: Nenechať nikoho bokom, na okraji záujmu spoločnosti, a plnenie Globálnych cieľov sa očakáva od všetkých – ako tzv. rozvojových, tak aj tzv. rozvinutých štátov.

Vedeli ste, že Slovenská republika si v roku 2018 zvolila vlastný prístup k **národnej implementácii Agendy 2030**? Ide o podobu šiestich Národných priorít implementácie Agendy 2030. Bola tiež vypracovaná Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí pod názvom 'Zodpovedné Slovensko – udržateľný rozvoj za našimi hranicami'. Práve téme medzinárodnej spolupráce sa v platforme Ambrela venujeme.

Vedeli ste, že **migrácia je stará ako ľudstvo samo**? Prvá migrácia začala asi pred 1,8 miliónmi rokov, keď predchodca moderných ľudí Homo erectus prvýkrát migroval z Afriky do Eurázie. Odvtedy sme my ľudia osídlili celú planétu. Až 3 % svetovej populácie žijú v inej krajine, ako sa narodili.

Vedeli ste, že **migrácia prebieha predovšetkým v rámci tzv. rozvojových krajín**? Nie všetci migrujúci ľudia smerujú na západ. Zo správy OSN z roku 2018 vyplýva, že tzv. rozvojové krajiny hostia 21,7 milióna migrantov a migrantiek, zatiaľ čo EÚ a USA "dohromady len" 3,6 milióna migrujúcich. Medzi krajinami, ktoré prijali najviac migrantov a migrantiek, sa radí: Turecko, Pakistan, Libanon, Irán, Uganda, Etiópia, Jordánsko, Keňa, Kongo, Nemecko. Libanon s rozlohou 5-krát menšou ako Slovensko a s počtom obyvateľstva 6,5 milióna prijal už vyše milióna ľudí zo Sýrie na svoje územie.

Vedeli ste, že veľká časť migrujúcich je **zložená zo žien a detí**? Mnohí migrujúci ľudia chcú nájsť v novej domovine lepší život pre seba a svoje rodiny. Pritom nejde o mladých slobodných mužov, ako nám často predkladajú médiá, ale často sú to neplnoleté osoby bez sprievodu a polovica z migrujúcich sú ženy. Chcú sa vzdelávať, pracovať, uplatniť sa. V roku 2017 migranti a migrantky poslali späť do krajiny svojho pôvodu spolu až 600 miliárd dolárov – približne 15 % svojich zárobkov. To je asi 3x viac ako celá oficiálna rozvojová pomoc, ktorej sa v platforme Ambrela venujeme.

Vedeli ste, že **migrácia nie je voľbou, ale otázkou prežitia**? Podľa odhadu OSN z roku 2016 asi 66 miliónov ľudí opustilo domov z dôvodu prenasledovania, konfliktov, násilia a porušovania ľudských práv. Vidíme to práve teraz na vlastné oči na dôsledkoch vojny a humanitárnej krízy na Ukrajine. Viac ako 40 miliónov z nich patrí medzi vnútorne presídlené osoby, ktoré migrujú v rámci vlastnej krajiny.

Vedeli ste, že negatívne **dosahy zmeny klímy výrazne ovplyvňujú migráciu**? Extrémne suchá, vysoké horúčavy, časté záplavy, zničené úrody a neobývatel'né miesta – to sú podmienky, ktoré spôsobujú hlad, chudobu a zvyšujú migráciu. Deje sa to najmä v oblastiach, kde sú ľudia odkázaní na poľnohospodárstvo, ako napríklad Subsaharská Afrika (Keňa, Uganda, Etiópia a ďalšie krajiny), v ktorej členovia Ambrey dlhodobo pôsobia a svojimi projektmi zlepšujú životné podmienky miestnych ľudí.

Vedeli ste, že **migrácia je dôsledkom nerovností**? Absencia vzdelania, zdravotnej starostlivosti či pracovných príležitostí vedie ľudí k ťažkým rozhodnutiam a zúfalým krokom. Migrácia by mala byť voľbou, nie núdzovým plánom. Len v prvý mesiac vojny odišlo dobrovoľne z Ukrajiny do cudziny viac ako 3,3 milióna ľudí.

Vedeli ste, že **s migráciou rastú aj inovácie**? Až 40 % z 500 amerických spoločností, založených v roku 2017, založili imigranti, imigrantky alebo ich deti. Aj priekopníčka mRNA technológie, Katalin Karikó, ako 30-ročná emigrovala s rodinou do USA, kde zasvätila svoj život výskumu v oblasti biológie.

Keby ste chceli o migrácii vedieť ešte viac faktov a zaujímavostí, stačí si prečítať článok [„Migrácia for dummies, alebo všetko čo by ste mali o nej vedieť“](#) z dielne členskej organizácie Ambrey, **Človeka v ohrození**. Tento náš člen si zároveň za vás položil najčastejšie otázky o migrácii. Oplatí sa teda navštíviť odporúčanú webstránku spolu [s videami tu](#).

2. K TERMINOLÓGII V OBLASTI ROZVOJA A MIGRÁCIE

Oficiálna rozvojová pomoc (z angličtiny Official Development Assistance – ODA) sa poskytuje tzv. rozvojovým krajinám s cieľom podporovať ich hospodársky rozvoj a prosperitu. Realizácia aktívnej rozvojovej pomoci patrí medzi nástroje zahraničnej politiky vyspelých štátov (vrátane Slovenska), ktoré sa aj touto formou snažia **ovplyvňovať vývoj menej rozvinutých krajín** s cieľom ich pozdvihnúť. Viac ako miliarda obyvateľov a obyvateľiek celkovej populácie Zeme žije v tzv. rozvojových krajinách. Problémami v týchto častiach sveta sú epidémie, občianske vojny a negramotnosť, zasahujúce najviac kontinent Ázie a Afriky. S rastúcou svetovou ekonomikou je však začlenenie takýchto krajín stále náročnejšie. Preto sa treba bližšie pozrieť na terminológiu a **správne používanie pojmov** v tak citlivej oblasti, akou migrácia optikou medzinárodného rozvoja dozaista je.

2.1 Historická skúsenosť 'rozvojových krajín' s kolonializmom

Slovné spojenie 'rozvojová krajina' bolo po prvý raz použité na zasadaní Konferencie OSN pre obchod a rozvoj v roku 1964. Väčšina rozvojových krajín (z angličtiny 'developing countries') má

historickú skúsenosť s kolonializmom a vyznačuje sa dlhoročnou **závislosťou na vyspelých krajinách**, nízkou ekonomickou úrovňou, chudobou, bezpečnostnými rizikami, potravinovou nesebestačnosťou, nedostatočným zdravotníctvom a vzdelávaním, zadĺženosťou a nedemokratickým politickým režimom. Kategorizácia rozvojových krajín pochádza od troch významných medzinárodných organizácií: Svetovej banky, Medzinárodného menového fondu a OSN, pričom dnes sa odporúča nahrádzať označenie 'rozvojové krajiny' za pojem 'krajiny s nižšími príjmami', poprípade 'krajiny Globálneho juhu'.

2.2 Nemožno si zamieňať migranta s utečencom

V médiách často sledujeme, ako sa slovo migrant automaticky zamieňa s utečencom alebo nezdokumentovaným prisťahovalcom, čo môže byť jeden z dôvodov, prečo nabralo **v posledných rokoch negatívnu konotáciu** a prečo sa slovenské obyvateľstvo javu (ale i samotného slova) migrácie bojí. Aj pojem žiadateľ o azyl sa často zamieňa s pojmom utečenec/azylant, pričom to nie je to isté. Žiadateľ o azyl je osoba, ktorá o sebe tvrdí, že je utečenec a hľadá **medzinárodnú ochranu pred prenasledovaním** alebo vážnym bezprávím v krajine svojho pôvodu. Každý utečenec/azylant je vlastne na začiatku žiadateľom o azyl.

Migrant alebo cudzinec sa však rozhodne opustiť svoju krajinu z dôvodov, ktoré nesúvisia s prenasledovaním. Chce napríklad študovať v zahraničí, stretnúť sa opätovne s rodinou, alebo zlepšiť svoje ekonomické vyhliadky – presťahoval sa teda dobrovoľne do inej krajiny na obdobie minimálne troch mesiacov. Migrantom môže byť **pokojne aj vysokoškolský študent**, ktorý na semester do zahraničia vycestoval cez program Erasmus+. Medzinárodná organizácia pre migráciu, **IOM Slovakia** zostavila [zoznam základných pojmov](#) v oblasti migrácie a integrácie cudzincov a cudziniiek v slovenčine, aby sme ich vedeli správne používať.

2.3 Pojem 'nelegálny migrant' neexistuje

Organizácia PICUM, venujúca sa medzinárodnej spolupráci v oblasti pomoci nezdokumentovaným migrantom a migrantkám, sa dlhodobo usiluje o to, aby bol odstránený pojem 'nelegálny migrant' z nášho slovníka. Napríklad preto, že z právneho hľadiska **nelegálnym môžeme označiť čin alebo akt**, nie však človeka – migranta. Keďže sa naša spoločnosť i jazyk vyvíja, bolo by žiadúce, aby organizácie aj médiá prestali používať toto pejoratívne a dehonestujúce označenie. Viac výstižný by bol termín: migrant bez platného povolenia na pobyt. Podľa dostupných dát je na území Európskej únie s vyše 500 miliónmi obyvateľov len okolo 1,9 až 3,8 miliónoch migrantov a migrantiek bez platného povolenia na pobyt, čo je mizivé percento.

2.4 Rozdiel medzi prevádzачstvom a obchodovaním s ľuďmi

Prevádzачstvo ako jedna z foriem nelegálnej migrácie je celosvetový problém – týka sa nielen krajín pôvodu, tranzitných štátov, ale aj finálnych destinácií migrujúcich. Je to lukratívny zločin, ktorý sa realizuje nielen po mori, ale aj cez leteckú dopravu a po zemi. Je ho ťažké odhaliť, lebo spleť sieť prevádzачčov pohotovo reaguje na zmeny imigračných kontrol na hraniciach a, samozrejme, na dopyt.

Pojmy prevádzачstvo a obchodovanie s ľuďmi sa však často mýlia, no treba ich rozlišovať. Prevádzачstvo vychádza z dobrovoľného podnetu, voľby migranta, ktorý chce byť prevedený za hranicu konkrétneho štátu. V želanej destinácii sa vzťah medzi migrantom a prevádzачom zväčša končí. V prípade obchodovania s ľuďmi ide však o niečo úplne iné. **Obete sú donútené (nátlakom alebo ľstou) k presunu**, buď v rámci svojej rodnej krajiny alebo cez medzinárodnú hranicu, pričom vzťah medzi novodobým otrokárom a daným človekom trvá – za účelom využívania na neplatenú prácu v neľudských podmienkach či prostitúciu.

Od začiatku vojny na Ukrajine preverovala slovenská polícia 15 podnetov, súvisiacich s fenoménom obchodovania s ľuďmi. Z Ukrajiny k nám prichádzajú zraniteľné ženy a deti, ktoré môžu nevedomky nasadnúť do auta k niekomu, kto sa len tvári, že im chce pomôcť. Projekt [STOP obchodovaniu s ľuďmi](#) z dielne členskej organizácie Ambrey – **Slovenskej katolíckej charity** rieši presne takéto prípady, ale tiež prevenciu.

3. AKTIVITY A VÝSTUPY KAMPANE 'TVÁRE MIGRÁCIE'

Ako už bolo v tomto edu kite niekoľkokrát naznačené, **migrácia je jednou z hlavných tém** nášho európskeho projektu 'Globálne ciele a migrácia', ako aj jeho hlavnej osvetovej kampane 'Tváre migrácie' (v angličtine: Faces of Migration – FoM). Migrácia nie je nejaký nový či ojedinelý fenomén, ani problém Európy 21. storočia. Ak je navyše správne riadená a regulovaná – **má prínos pre spoločnosť** v nove

domovine, aj v krajine pôvodu migrujúcich ľudí. Je preto príležitosťou kultúrnou i ekonomickou pre všetkých zúčastnených. Tento jav tu bol, je a bude, navyiac je tematicky úzko prepojený práve s trvalo udržateľným rozvojom spoločnosti.

Negatívne dôsledky zmeny klímy a neriešiteľná chudoba v krajinách Globálneho juhu sú faktory, ktoré migráciu po celom svete často spúšťajú a zásadne ovplyvňujú. Ako vnútrokontinentálnu, tak i tú medzi kontinentmi, ktorú častejšie vidáme zobrazovanú v médiách. V týchto dňoch však sledujeme a solidárne reagujeme na neprehliadnutelnú nedobrovoľnú migráciu v rámci Európy, spôsobenú ruskou vojenskou inváziou na Ukrajinu. Teraz je dôležité vytvoriť priestor pre dialóg – **postavený na faktoch, ale i na tvárach migrácie** – na konkrétnych príbehoch obyčajných ľudí, ktorí museli svoj domov náhle opustiť a vydať sa na neistú cestu za bezpečím do cudziny. Naša kampaň 'Tváre migrácie' tak dostáva nové podnety a väčší význam. Uvádzame vybrané aktivity a výstupy, ktoré by mohli mladých ľudí osloviť.

3.1 Osvetové videá o rozmanitosti a tolerancii

Presne pred rokom Ambrela v spolupráci s partnerskou agentúrou Čosi pripravila dvojicu videí, sprevádzaných podpornými online diskusiami – k téme migrácie, integrácie a rozvoja. Prvé video s názvom **'Rozmanitosť nám je pochuti'** predstavuje cudzokrajné chute, ako polievka pho, kari ryža či kebab v pita placke, ktoré nám na Slovensku už dávno nie sú cudzie. Preto sa vo videu priamo pýtame: „Prečo potom mnohí neakceptujú inú kultúru a ľudí, ktorí nám tieto cudzokrajné chute a obľúbené pokrmy priniesli? Veď iná kultúra a zvyky môžu náš život príjemne okoreniť.“ Toto video o (ne)tolerancii v gastro priemysle si možno [pozrieť tu](#).

Po uverejnení prvého videa o rozmanitosti cudzokrajných chutí a o rešpekte k ľuďom, pre ktorých sa stalo Slovensko novým domovom, sme ako Ambrela čelili **stovkám nenávisťných komentárov na sociálnych sieťach**. Takéto vyjadrenia netolerance iba potvrdili, ako dôležité je takéto témy prinášať aj medzi ľudí mimo tzv. 'mimovládarskej bubliny'. Zverejnili sme preto druhé osvetové video '**Tolerancia je fair-play**', pričom sme sa presunuli z gastro oblasti do športu. I tam sme očakávali rozpolupné reakcie publika, avšak dôležitejšie bolo otvorenie diskusie a zamyslenie sa nad témou vnímania aj prijímania cudzincov a cudzinek v našej spoločnosti. Video poukazuje na to, že nemôžeme donekonečna zväzdať súboj typu: my vs. oni a zameriavať sa na hľadanie odlišností kultúr namiesto nachádzania spoločných črt. V tomto spote nastoľujeme otázky: 'ako súvisí slovenský futbal s migráciou; ako tolerantné je Slovensko; aj prečo je tolerancia fair play'. Naše video o etnickej neznášanlivosti v športe si možno [pozrieť tu](#).

3.2 Konkrétne príbehy mladých Tvári migrácie

Každoročne v auguste oslavujeme Medzinárodný deň mládeže, nebude tomu inak ani tento rok. Navyše je rok 2022 Európskym rokom mládeže – veľa osvetových aktivít v online i offline verzii bude venovaných práve mladým. A právom. Nezabudnime, že jednu **šestinu celosvetovej populácie tvorí mládež**, ktorá v prípade mobilizácie dokáže naštartovať procesy pozitívnych zmien. Ak majú mladí ľudia záujem stať sa aktivistami, aktivistkami a meniť svoje okolie k lepšiemu, môže im v tom napomôcť náš manuál s názvom '[Tak nestrácajme čas a konajme: Ako zapojiť verejnosť do napĺňania Cielov trvalo udržateľného rozvoja](#)'. Kampaňový manuál slúži ako základný nástroj na budovanie kapacít jednotlivcov, jednotlivkyň a občianskej spoločnosti.

Ambrela zároveň v rámci svojej kampane 'Tváre migrácie' na konkrétnych príkladoch vyzdvihla účasť mladých ľudí na chode i zmenách v spoločnosti, a priniesla **príbehy ambasádorov zmeny** z členskej organizácie ADRA Slovensko, ktorí sú reálnymi mladými Tvármi migrácie. Trojica medzinárodných dobrovoľníkov počas svojich misií v nízkoprájmových krajinách spravila kus dobrej **práce so zraniteľnými migrujúcimi komunitami**, pričom oni sami boli migrantmi. Dobrovoľníčka Veronika Zimová pracovala s deťmi tzv. returnees / navrátilcov v Albánsku, Martin Pavelka koordinoval sociálny podnik s vnútorne presídlenými osobami v Gruzínsku a Anna Hruboňová zasa v Libanone pomáhala so vzdelávacími aktivitami pre ľudí na úteku z vojnou zmietanej Sýrie. Začať nad podobnou skúsenosťou dobrovoľníctva v zahraničí možno hneď počas čítania ich inšpiratívnych príbehov z terénu. Naša prípadová štúdia s názvom 'Pôsobenie slovenských rozvojových dobrovoľníkov a dobrovoľníčok v oblastiach ovplyvnených migráciou' je [dostupná tu](#).

Súčasťou nášho projektu 'Globálne ciele a Migrácia' nie je iba tvorba blogov a článkov s konkrétnymi príbehmi ľudí v pohybe či ľudí na úteku, ale aj tvorba analýz a štúdií na tému globálnych výziev (vrátane rôznych foriem a dosahov migrácie v konkrétnych krajinách). Mladí ľudia, študujúci na strednej či vysokej škole, môžu siahnúť po súbore našich odborných publikácií a vo svojich esejách, prezentáciách či seminárnych prácach využiť (a správne odcitovať) dáta z nami **spracovaných vedeckých výskumov** a odbornej literatúry. V uplynulých troch rokoch sme sa v štúdiách venovali témam, ako: napĺňanie Agendy 2030 a riešenie migrácie v SR, deficit riadenia migrácie, humanitárna pomoc slovenských organizácií v Libanone, fenomén odlivu mozgov 'brain drain' a imigrácia vysokoškolsky kvalifikovanej pracovnej sily do SR, napĺňanie Globálnych cieľov prostredníctvom medzinárodného dobrovoľníctva, reakcia slovenských mimovládnych organizácií na konflikt v regióne Tigraj a mnohým ďalším. Viac si možno [prečítať tu](#).

3.3 Ukážky článkov z našich novinárskych ciest

Minulý rok Ambrela zrealizovala dve novinárske cesty do programových a partnerských krajín Oficiálnej rozvojovej spolupráce (ODA) SR. V júli 2021 sme sa vybrali do Libanonu a štvorčlenná delegácia sa v teréne zaujímal nielen o krízu, sužujúcu túto blízkovýchodnú krajinu, ale aj o formu humanitárnej pomoci zo strany SR v danom regióne (prostredníctvom členov Ambrely a jej miestnych partnerov). Už počas cesty vznikli prvé novinárske prejavy – primárne **o obyvateľoch a obyvateľkách mesta Bejrút** – rok po explózii skladu s liadkom v prístave, pričom nakoniec boli publikované štyri audio výstupy a [osem reportáží v onlajne](#) i printe. Do pozornosti dávame tri články **z pera reportéra denníka SME Matúša Krčmárika** – reportáž s názvom 'Libanon sa potápa. Reportáž z krajiny rok po výbuchu v prístave' (dostupný tu: [SME online](#) / print [PDF](#)); rozhovor so zástupkyňou UNICEF s názvom 'Od výbuchu má traumy aj moja mačka. Predstavte si, ako to vplýva na deti' (dostupný tu: [SME online](#) / print [PDF](#)) a rozhovor so slovensko-libanonským záchranárom: 'Keď som sa vrátil zo zásahu v bejrútskom prístave, plakal som' (dostupný tu: [SME online](#) / [PDF](#)).

V októbri 2021 sa uskutočnila aj **týždňová cesta na Ukrajinu** – po stopách aktivít členov a partnerov Ambrely, ktorí tam pôsobia už od roku 2014. Po návrate do SR boli z realizovaných rozhovorov a návštev projektov publikované [tri foto-reportáže a dva audio-výstupy](#). Slovenská verejnosť si tak mohla predstaviť neistotu a komplikované podmienky, v akých žili ľudia na východe Ukrajiny roky pred samotnou ruskou vojenskou inváziou. Do pozornosti dávame dva články **z pera reportéra denníka N Mireka Tódu** – reportáž z Donbasu s názvom 'Posledná zastávka pred vojnou. Ako žijú Ukrajinci vedľa frontovej línie'

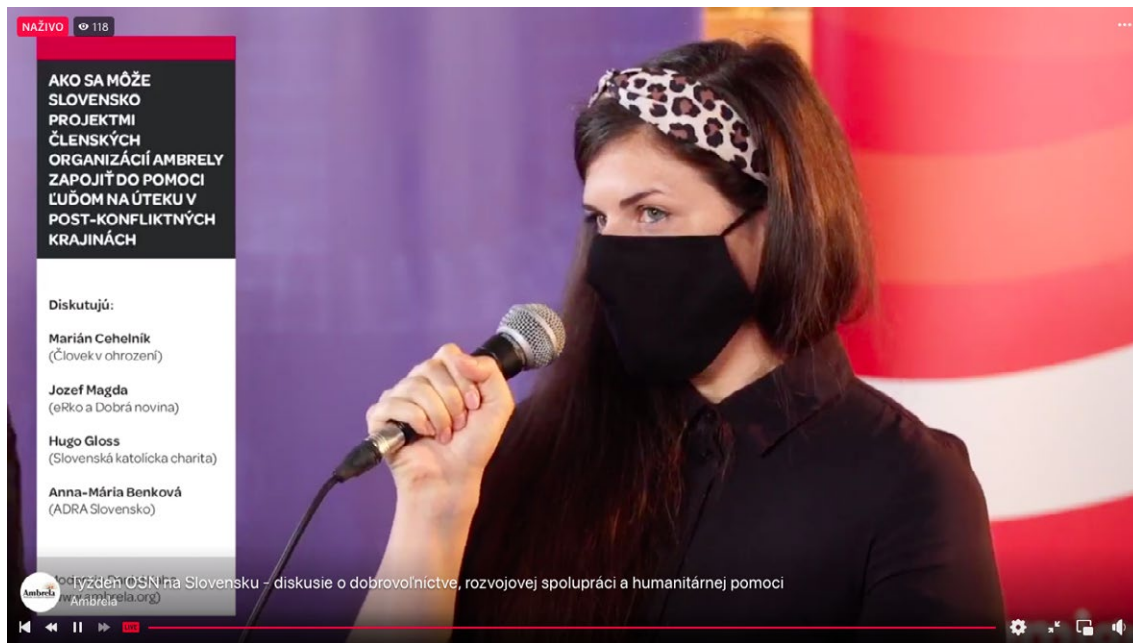
(dostupný tu: [Denník N](#) online / [print](#)) a reportáž z Kyjiva: 'Bieloruská „mission impossible“. Ako jeden z posledných ušiel pred Lukašenkom a neverí, že sa tak skoro vráti' (reportáž z Kyjeva) (dostupný tu: [Denník N](#) online / [print](#)).

3.4 Diskusie aj workshopy o globálnych výzvach

Organizácia UNESCO si každoročne v októbri pripomína Týždeň mediálnej a informačnej gramotnosti (Media and information literacy week) a v rámci neho organizuje po celom svete osvetové podujatia a interaktívne workshopy, týkajúce sa vedomého úsilia **zabojovať proti dezinformáciám** v online prostredí a propagovať pozitívne správanie v digitálnom priestore. Ruku k dielu na Slovensku pridáva aj naša Ambrela a na vybraných slovenských školách (primárne so zameraním na mediálnu tvorbu, umenie a dizajn) realizuje online workshopy na tému: '**Globálne výzvy v onlajne**. Čo si pod nimi predstaviť a ako ich eticky zobrazit'.

Mladí influenceri, influencerky a možno budúci medzinárodní dobrovoľníci, dobrovoľníčky si na týchto podujatiach osvojili základy mediálnej a informačnej gramotnosti s presahmi do globálnej žurnalistiky. Spoznali tiež spôsoby, ako sa **vyhnúť manipulácii na sociálnych sieťach** u tak citlivých tém, ako sú migrácia, utečenectvo, zmena klímy, či riešenie podvýživy a pandémie v nízkopríjmových krajinách.

Práve **praktické ukážky z terénu v Afrike či Ázii** by mohli študentom a študentkám ukázať cestu, ako narábať s globálnymi výzvami a informáciami z Globálneho Juhu; ako si overovať fakty a zdroje pred zverejnením, a ako nepodľahnúť šíreniu hoaxov a zámerne skreslených obsahov. Súčasťou workshopov bola aj práca s textom a pojmami, fotografiami aj reakcia na výstupy z našej kampane 'Tváre migrácie'.

Pokiaľ mladí ľudia preferujú individuálnu formu vzdelávania a samo-štúdium, môžu namiesto skupinových workshopov **využiť ponuku záznamov** z viac ako desiatky online diskusií, ktoré platforma Ambrela v spolupráci s časopisom .týždeň realizuje od minulého roka. Tematicky sa opäť zameriavali na témy, týkajúce sa globálnych výziev, napĺňania Agendy 2030, nútenej migrácie, našej solidarity s núdzovými vo svete a potreby výchovy k rozmanitosti. Vďaka pozvaným diskutujúcim (expertom a expertkám na tému medzinárodného rozvoja a migrácie) sme sa virtuálne preniesli na Blízky Východ (do Sýrie, Libanonu a Iraku), do Subsaharskej Afriky (presnejšie do Kene, Ugandy a Etiópie), ale tiež dvakrát na Ukrajinu – do obdobia pred vojenskou inváziou a aj počas nej. Linky na záznamy diskusií k ich opätovnému pozretiu sú prehľadne [uvedené tu](#).

4. TIPY NA INŠPIRATÍVNE PROJEKTY, PRODUKTY A PODUJATIA

Na záver edu kitu uvádzame aj zoznam projektov, projektových výstupov v podobe osvetových kampaní, verejných podujatí a mediálnych produktov z dielne členov a pozorovateľov Ambrely, plus ďalších relevantných partnerov. Pridávame tiež tipy na vzdelávacie materiály **k téme migrácie, integrácie, globálnych výziev a Globálnych cieľov**, a tiež informovania o nich v médiách.

- » Ambrela: [Kampaň Tváre migrácie](#) – webstránka s výstupmi projektu a kampane
- » Ambrela / Inštitút pre globálnu zodpovednosť: [Ako hovoriť o väčšine sveta. Ako objektívne informovať o krajinách globálneho juhu](#) – príručka
- » Ambrela / Platforma MVRO: [Slovenský sprievodca rozvojovým dobrovoľníctvom](#) – príručka
- » Človek v ohrození: [Migrácia for dummies, alebo Všetko, čo by ste mali o nej vedieť](#) – webstránka
- » Človek v ohrození: [Položili sme si za vás najčastejšie otázky o migrácii](#) – webstránka s videami
- » [Čierna labuť FM](#) – webstránka a séria podcastov CEEV Živica, Denníka N a Rádia FM
- » Človek v ohrození: [Obrazy menšín v našich hlavách. Ako nepísať o „iných“ bez „iných“](#) – metodická príručka
- » Človek v ohrození: [Ľudia medzi riadkami](#) – Príručka o migrácii (nielen) pre budúcich novinárov
- » Človek v ohrození: [Ako sa vyznať v informačnom prostredí](#) – metodická príručka
- » Človek v ohrození: [Festival dokumentárnych filmov Jeden svet](#)
- » Človek v tísni: [Publikace 10 mýtů o migraci a rozvoji](#) – publikácia
- » Denník N: [Kritické myslenie](#) – príručka
- » Denník N: [Ako fungujú media](#) – príručka
- » [Globálne vzdelávanie](#) – webstránka z dielne Človek v ohrození, PDCS a CEEV Živica a Pdf UMB v Banskej Bystrici
- » IOM Slovakia, Medzinárodná organizácia pre migráciu: [Základné pojmy v oblasti migrácie a integrácie cudzincov v slovenčine](#)
- » IOM Slovakia, Medzinárodná organizácia pre migráciu: [Aj my sme tu doma – Vzdelávacie materiály o migrácii](#)
- » Lepšia geografia: [Ako učiť o vojne na Ukrajine? Prehľad existujúcich aktivít a vzdelávacích materiálov](#)
- » Liga za ľudské práva: [Dajme šancu utečencom](#) – e-learning
- » Liga za ľudské práva: [Uletenci](#) – komiks o migrácii a utečencoch
- » Mareena: [Dobrovoľnícky manuál](#) – príručka
- » [Migračný kompas](#) – séria podcastov Ligy za ľudské práva a .týždňa
- » [Media about Development](#) – blogová platforma, pokrývajúca globálne výzvy
- » Stories that Move: [Spoločne proti diskriminácii](#) – webstránka s videami a kurzami
- » Nadácia Milana Šimečku: [Projekt Rozmanité školy](#)
- » Nadácia Milana Šimečku: [Festival Fjúžn](#)
- » [Svet medzi riadkami](#) – iniciatíva a podcast Človeka v ohrození a denníka SME
- » UNICEF Slovensko: [Arašidy letia na pomoc](#) – publikácia pre deti
- » Zmudri: [Kritické myslenie a hoaxy](#) – online kurzy

Ambrella

Platforma rozvojových organizácií

Platforma rozvojových organizácií – Ambrella

Miletičova 7, 821 08 Bratislava

e-mail: info@ambrella.org

www.ambrella.org

Tento projekt je financovaný
z prostriedkov Európskej únie

Dokument je publikovaný v rámci projektu „SDGs and Migration – Multipliers and Journalists Addressing Decision Makers and Citizens in the EU“, ktorý sa realizuje vďaka programu Európskej únie pre vzdelávanie a zvyšovanie povedomia (Development Education and Awareness Raising – DEAR) a v rámci projektu „Posilňovanie riadiacich, koordinačných a implementačných kapacít a zvyšovanie konkurencieschopnosti subjektov rozvojovej spolupráce“, podporeného SR z prostriedkov SlovakAid. Za obsah tohto dokumentu zodpovedá výlučne Platforma rozvojových organizácií – Ambrella a za žiadnych okolností ho nemožno považovať za názor Európskej únie.